

trhových smlouvách, dotýkajícím se nemovitostí, tvořících předmět dražby, jak z knihovních výtahů patrno, takže prvý soud neměl podkladu pro posouzení otázky, z kterých nemovitostí mají býti zaplacený, zejména když nebyly připojeny příslušné platební rozkazy a k roku o rozvrhu nejvyššího podání se za berní úřad nikdo nedostavil. Tím méně měl prvý soudce podnětu k úvaze, zda mají býti tyto poplatky přikázány v pořadí přednostním, když o to nebylo žádáno. K dalšímu pátrání z moci úřední nebyl soud prvé stolice povolán, poněvadž dle §u 210 ex. ř. mají býti všechny přihlášené nároky doloženy listinami, což se v tomto případě nestalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Převodním poplatkům přísluší přednostní právo zástavní pouze na nemovitostech, které byly předmětem převodu. Že se poplatek 421 Kč 92 h, vyměřený platebním rozkazem ze dne 19. února 1924 z tržové smlouvy ze dne 20. října 1921 týkal vydražené usedlosti čís. 8, na níž byl knihovně zajištěn, nebylo finančními úřady ani nyní ještě vysvětleno, tím méně prokázáno podle §u 210 ex. ř. listinami. Dovolací rekurs jest v této příčině zřejmě bezdůvodným a není třeba se jím blíže zabývat. Ohledně poplatku 192 Kč 60 h, vyměřeného platebním rozkazem ze dne 15. března 1923 z tržové smlouvy ze dne 31. července 1922, dovozuje dovolací rekurs, že dle listin, založených v knize pozemkové byla tržovou smlouvou ze dne 31. července 1922 koupena polovice vydraženého pozemku čk. 424/5 vl. čís. 479 nynějším dlužníkem, že zápis v hlavní knize pozemkové, že se tento převod stal dílčí a tržovou smlouvou ze dne 4. května 1922, jest omylným, že sbírka listin jest dle §u 1 knih zák. součástí knihy pozemkové, a že proto bylo požadované přednostní právo na zaplacení poplatku z uvedené vydražené nemovitosti dle §u 210 ex. ř. prokázáno. Stížnost není v právu. Předpis §u 210 ex. ř. o přihlížení ke knize veřejné jest doplněn a blíže určen v §u 214 ex. ř., jenž ukládá soudci, by se řídil doplněným výpisem z knihy pozemkové. Naproti tomu nemá povinnost ani, by nahlížel ve sbírku listin knihy pozemkové, ani aby přezkoumával správnost zápisů ve hlavní knize. Exekuční řád ukládá stranám, aby svůj nárok, pokud není prokázán doplněným knihovním výpisem a spisy o dražebním řízení, prokázaly listinami, a, jelikož potřebné doklady o tom, že předmětem přihlášených poplatků byly vydražené nemovitosti, nebyly předloženy, nemohl okresní soud rozhodnouti jinak, než rozhodl. Nedopatřením, příhodivším se svého času při zápisu do knihy pozemkové, nemůže býti napraveno opomenutí berního úřadu, který ani v písemné přihlášce přednostního práva neuplatnil, ani dokladů, z nichž by přednostní právo plynulo, nepředložil, ani nepokládal za potřebno, by se účastnil ústního jednání o rozvrhu nejvyššího podání.

Čís. 4865.

Společenstva výrobní a hospodářská (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Likvidatoři společenstva s r. o. jsou oprávněni požadovati mimo úpadek doplatky k podílům i dříve, než-li byl zpeněžen majetek společenstva. Rozvrh doplateků nespornou cestou není tu obligatorním.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1925, Rv I 154/25.)

Žalovaná byla členkou společenstva s r. o. a složila na podíly 15.000 Kč. Družstvo usneslo se na likvidaci, likvidatoři vyhotovili rozvahu, vykazující schodek, kterýž rozvrhli na členy a vyžádali si na členech doplacení 50% podílů. Žalující stavitelská firma, již byla pohledávka družstva proti žalované na doplacení 7.500 Kč přikázána k vybrání, domáhala se žalobou na žalované zaplacení oněch 7.500 Kč. *Procesní soud prvního stupně* uznal podle žaloby. *Důvody*: Ze stanov družstva vychází na jevo a soud bere také za zjištěno, že žalovaná dle §u 24 stanov ručí srovnale s §em 76 zákona o společenstvech za závazky družstva v případě úpadku nebo likvidace ještě další částkou ve výši svého podílu, tudíž další částkou 15.000 Kč. Dlužno proto řešiti otázku, zda při společenstvech s r. o. v případě likvidace vymáhání ručebných částek stanovených v §u 24 stanov nad členský podíl v cestě oficiální jest obligatorním či nikoli. Soud otázku tuto zodpověděl záporně. Zákon o společenstvech neurčuje kromě úpadku způsob vymáhání ručebných částek; z tohoto opomenutí ještě nenásleduje, že ustanovení II. hlavy zákona o společenstvech dlužno použití i na společenstva s r. o. ani, že co platí v úpadku, musí platiti i mimo úpadek, takže v nedostatku zvláštního předpisu o způsobu vydobyti ručebných částek jen obyčejná cesta žaloby jest možnou a také vede k cíli. V §u 69 zákona o společenstvech pojednává se o zvláštním případě likvidace, když totiž nastal stav úpadku, ale z důvodu §u 66 konk. ř. úpadek nemůže býti vyhlášen. Pro jiné případy likvidace není ani při společenstvech s r. neob. předepsán zvláštní způsob vymáhání ručebných příspěvků na jednotlivých členech společenstva. Dále jest v §u 85 zákona vysloveno toliko oprávnění nikoli však povinnost správce podstaty, by vyhověl a předložil výpočet příspěvků, které jednotliví členové společenstva dluží, takže ani při společenstvech s r. o. v případě úpadku není cesta vypočtením příspěvků obligatorní. § 49 zák. o spol. jedná o povinnosti likvidátorů, kterou tito při vlastní zodpovědnosti mají plniti. Neplní-li této povinnosti, není jednotlivým členům propůjčeno právo, žádati snad o vyhlášení úpadku a také nelze jim propůjčiti právo, by odepřením zákonné nebo stanovami ujednané povinnosti proti vůli orgánů společenstvo zastupujících vynutili nepřímou cestou vyhlášení úpadku a tak přivodili hospodářskou jeho zkázu. Je tudíž správným názor, že likvidatoři společenstva a na místě jich i jeho věřitel, jemuž pohledávka proti žalované cestou exekuce byla přikázána, mohou částku, za kterou žalovaná ručí, žalobou vymáhati. Žaloba jeví se proto odůvodněnou a bylo jí v plném obsahu vyhověno (sbírka: Adler-Clemens čís. 2350, 2371, 2379 a kniha judikátů čís. 175). *Odvolací soud* napadený rozsudek potvrdil. *Důvody*: Názor prvního soudu pokládá odvolací soud za správný. Rozeznávati sluší společenstva s ručením neobmezeným a společenstva s ručením obmezeným. Předpisy o nich obsahuje zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Dle těchto předpisů jest ručení členů společenstva

jednoho druhu zcela jiné, než ručení při druhém druhu. Kdežto při společenstvu s ručením neobmezeným ručí společníci podle §u 53 zák. o spol. věřitelům za schodek, který tito v případě úpadku nebo likvidace utrpí na svých pohledávkách, solidárně celým svým jměním a věřitelé jsou oprávněni i přímo proti společníkům svá práva vymáhati, jeví se ručení členů společenstva s ručením obmezeným podle §u 76 zák. o spol. pouhým úhradním závazkem vůči společenstvu, takže věřitelé nemají žalobního práva vůči společníkům. To plyne jasně z ustanovení §u 85 zákona zejména slov: »částky, které dluhují jednotliví společníci společenstvu«, a z porovnání předpisů hlavy II. a III. zákona. Již z tohoto různého způsobu ručení jakož i z té okolnosti, že zákon upravuje předpisy pro každý druh společenstva zvlášť, plyne, že zákonodárce neměl v úmyslu pro oba druhy společenstva stanoviti stejná práva a stejné povinnosti. Z toho důvodu také nelze předpisů stanovených pro jeden druh společenstva použiti na druhý druh společenstva. Jen v tom srovnávají se předpisy §u 53 a 76 zák. o spol., že závaznost stává se účinnou teprve v případě likvidace neb úpadku. Ale tu stanoví § 85 zákona, že jen v případě úpadku jmění společenstva s ručením obmezeným jest oprávněn správce úpadkové podstaty vypočítati částky, které jednotliví společníci společenstvu dluhují a za něž ručí dle §u 76 zákona a výpočet ten, když zdráhají se je zaplatiti, předložiti úpadkovému soudu za účelem zavedení rozvrhového řízení ve smyslu §u 62—65 zákona. V jiném případě se však řízení rozvrhové při společenstvech s ručením obmezeným nepřipouští a ani stanovy společenstva, o něž tu jde, neobsahují předpisů, jak se schodek má rozvrhnouti, nedojde-li k úpadku za řízení likvidačního. Použiti pak rozvrhového řízení i na jiné případy, jest dle §u 11 zákona vyloučeno, vzhledem k tomu, že není v zákoně výslovně prohlášeno za přípustné. Z toho vysvítá, že rozvrhového řízení není zapotřebí v oněch případech, kde úpadek vyhlášen nebyl a že likvidatoři jsou i v případě likvidace družstva oprávněni stanoviti příspěvky členů ku krytí schodku a je vymáhati žalobou i bez svolení soudu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel vytýká, že likvidatoři nejsou oprávněni, požadovati doplatky dříve, než se zpeněží celý majetek družstva, ježto by jinak nešlo o likvidaci, nýbrž o požadování příspěvků za tím účelem, aby zaplacený byly dluhy družstva, při čemž by jmění družstva zůstalo nedotčeno. Podotknouti dlužno, že o jmění družstva není vyhlášen úpadek a že nejde ani o případ §u 15 nařízení ze dne 21. března 1918, čís. 105 ř. zák., takže dle §u 18 odstavec třetí tohoto nařízení platí o likvidaci družstva jen předpisy zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., dle něhož, jak soudy nižší správně dovodily, není rozvrh doplatků nespornou cestou obligatorním. V tomto zákoně není způsob likvidace blíže předepsán a ani z povahy likvidace nelze dovozovati, že by se rozvrh doplatků státi mohl až po zpeněžení veškerého jmění. Podmínkou pro rozvrh doplatků jest průkaz, že společenské jmění nestačí k uspokojení věřitelů. Zda jest tu taková pasivita, lze posouditi i před zpeněžením

jmění; to připouští citované nařízení čis. 105 z roku 1918 pro případy, tímto nařízením upravené, a obsahuje v §u 12 i opatření pro případ, že od členů vybráno bude více, než pak konečně ku krytí schodku jest třeba. Patrně tedy, že podkladem pro požadování doplatků může být dle okolností případu i tak zvaná pasivita bilanční, a není správným názor dovolatelky, že vyšetřením pasivity bilanční zjišťuje se pouze dočasná neschopnost k placení. Jde o to, zda v tomto případě lze bilanční pasivitu vzít za podklad pro rozhodnutí. Dovolatelka proti bilančnímu schodku teprve v dovolacím spise uvádí, že do vykázaného schodku neprávem zaúčtováno jest 800.000 Kč jako tak zvané stavební příspěvky drahotní. Ale výtky tato nebyla činěna v první stolici, i jde tedy o novoty, k nimž dle §u 504 c. ř. s. nelze v dovolacím řízení přihlížeti. S druhé strany podotknouti dlužno, že žalobce sice ve sporu netvrdil určité výše schodku, nýbrž, že teprve vedlejší intervenient ve svém přípravném spisu přednesl, že dle bilance k 14. červenci 1923 jest schodek 1,122.846 Kč 42 h a že likvidatoři rozvrhli tu ztrátu na členy a vyžádali si doplacení ve výši 50% členského ručení. Tyto skutkové okolnosti žalobce i žalovaná při nejbližším ústním jednání doznali. Tím odbyto jest tvrzení dovolatelčino, že žalující strana ve sporu pasivitu družstva vůbec netvrdila. Zároveň jest patrné, že dovolatelka vůbec před procesním soudem nenamítala, že vzhledem k tomuto bilančnímu schodku se na ní požaduje snad více, než k čemu je dle §u 76 cit. zákona povinna, t. j. že k náhradě ztráty oné stačily by menší doplatky než ve výši 50% členských podílů. Za tohoto stavu věci nezbylo, než žalovanou odsouditi dle prosby žalobní.

Čís. 4866.

Uzavřena-li sice co do ostatních podmínek přesná smlouva pracovní, co do odměny však pouze podmíněčně, jest, nesplnila-li se tato podmínka, platiti odměnu přiměřenou.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1925, Rv I 316/25.)

Žalobce nastoupil službu jako akordant u žalované společnosti, majitelky parostrojní cihelny, na základě písemné smlouvy, dle jejíhož odstavce I. příslušelo mu za každých tisíc vypálených cihel 90 Kč, podaří-li se snížit plat na 2 Kč za hodinu. Žalovaná vyplatila žalobci za vyrobené cihly (750.000 kusů) celkem 52.300 Kč. Žalobě o 25.325 Kč vyhověl procesní soud první stolice potud, že přiznal žalobci 8450 Kč, ohledně dalších 16.875 Kč žalobu zamítl. **Důvod y:** Nesporným jest, že žalobce vypálil žalované firmě svými dělníky dle smlouvy ze dne 13. dubna 1923 celkem 750.000 cihel, jež žalovaná strana od něho převzala a dále jimi disponovala. Sluší pouze rozhodnouti otázku, co byl žalobce oprávněn požadovati za vypálení 1000 cihel. Podle znění odst. 1 oné smlouvy nabyt soud přesvědčení, že žalobce byl podle této smlouvy oprávněn požadovati v každém případě jen 90 Kč za 1000 vypálených cihel, že by v tomto odstavci 1. muselo výslovně státi, že má právo na poměrné zvýšení odměny za vypálení cihel, když se mu snížení mezd dělníků na 2 Kč za hodinu nepodaří a, kdyby chtěl činiti nároky na zvý-